Székesfehérvár, 1904. XI. évfolyam, 100. szám. Csütörtök, augusztus 25.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katholikusok törekvéseinek előmozditására „Fejérmegyei Napló“ cim alatt létesitett új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak: évre 12 kor., ½ évre 6 kor., ¼ évre 3 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC. Segédszerkesztő: KETKÉS ELEK.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

Keresztény munkásegyesület Székesfehérvárott.

Valahára nálunk is hajnalodik.

Majdnem két esztendeig vártunk a magyar természet, a magyar sziv melegére, a mely meg fogja olvasztani a rája fagyott jégkérget, a mely kicsalja a melegitő napsugarat. Végre megjelent — s hisszük — gyorsan fog előrehaladni a regenerálás, az ujjáalkotás szép munkája

Nem lehetett ez másként. Székesfehérvár városának lakossága keresztény és magyar volt. Ezt a két érzelmet kiirtani nem lehet — képtelenség. Beállani azok közé, a kik magukat büszkén, mellüket verve „hazátlanoknak“ és „bitangoknak“ nevezik, s ezzel hivalkodnak: együtt üvölteni azokkal, a kik esztendőkön keresztül Istennek s a vallásnak gyalázásában meritették ki szónoki képességeiket — Fehérvár lakosságától ez képtelenség. És ha az ellenkezőtől: keresztény voltuknak és hazájukhoz való ragaszkodásuknak megvallásától visszatartotta őket eddig egy titkos erő, egy titkos hatalom, akkor csak arra gondolhatunk, hogy mekkora volt az erőszakosság, mily hatalmas volt az önkénykedés a szabadság rovására.

Tegnap megtörtént végre az első lépés a keresztény munkásegyesület megalakiására. Nem felülről indult meg, a munkások természetszerü vezetőitől, hanem maguknak a munkásoknak kebeléből S ez a természetes. Nem erőszakolta senki. De hogy mégis megtörtént, csak azt bizonyitja, hogy mekkora erő rejlik benne.

Nem a munkások jogainak romjain akar felemelkedni az uj egyesület. Nem is az igazságot akarja eltiporni. Nem! A jog, igazság és a kereszténység testvérfogalmak, a melyekért Krisztus keresztbalált tudott szenvedni. Hanem arra törekszik, hogy az igazsághoz és joghoz a szeretet társuljon, a keresztény szeretet, a mely nem akar ellenségeket látni a munkás és munkaadó között, a mely gyülöli az eddig dúló testvérháborut s a mellett tisztán, mocsoktalanul akarja látni az Isten és vallás eszméjét és a haza megszentelt fogalmát.

Magyar és keresztény munkások, a kik előtt szent és drága ez a két fogalom, melyeknek szeretetét édesanyátok s a zsenge gyermekkor ösztöneitől vett örökségkép ojtotta szivetekbe! karoljátok fel ezt az eszmét, mely mindig élt a szivetekben s a melyet ha kitépdesni akartatok onnan, mindig vérzett belé a szivetek. Szakitsátok végét a régi ellenségeskedésnek. Legyetek békés polgárai ennek a városnak, a kik az Isten és haza szeretetében szivetekben indultok neki a jövendő becsületes munkásságnak, a kik elvetve és megvetve a nemzetköziség átkos jelszavát, — a mit nem magyar sziv és magyar lélek, hanem pogány plántált közétek, — csoportosuljatok a zászló alá. Van itt boldogság, mert van szeretet és egyetértés.

A mozgalom első mozzanata a mult vasárnap kezdődött, mikor az épitő munkások *Bilkei* Ferencet, lapunk felelős szerkesztőjét kérték fel, hogy egy keresztény irányu mozgalomnak élére álljon. Az első értekezlet a Kath. Legényegyletben volt, melyre a munkások közül tizen jöttek el s kölcsönösen kifejtették a célt és teendőket. Egyszersmind megállapitották, hogy szerdán este a Kath. Körben hasonló irányban s most már több hasonló irányu munkás belevonásával tartanak értekezletet. A tegnapi összejövetelen hatvannál több munkás volt jelen. Az értekezletet *Bilkei* Ferenc nyitotta meg, fejtegetvén a munkás egyesület szükségességét, mely elhagyván a hazátlanságot és istentelenséget kiabáló jelszavakat, a békés egyetértés és áldásthozó munkálkodás terére lépne. *Szikszi* József vérte a munkásságot, hogy ők soha sem helyeselték a vallásgyalázást és nemzetköziséget s mozgalmuk első sorban és egyedül az anyagi helyzetükön való javitásra irányul.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Ünnepi szent beszéd.

Szent István ünnepén a székesfehérvári székesegyházban mondotta:

Bilkei Ferenc,
áldozópap.

Szent Lukács evangelistánál találunk egy jelenetet, melyet lehetetlen meghatottság nélkül szemlélni. A földről távozni készülő Krisztust ábrázolja. Tanitványai és hivei társaságában utolsó utjára indul. Az Olajfák hegyének magaslatára érve, letekint a völgybe. Szemei előtt pompázik a büszke város minden szépségével. A bucsuzó nap bearanyozza sugaraival a város hatalmas, erős falát, a Sion ormán uralkodó hirneves templomát, a főpap házát, Pilátus palotáját, a tarka háztömeget.

A mester leül, tanitványai köréje csoportosulnak s némán csodálják Judea büszkeségét, melyre Dávid és Salamon kincstáruk legbecsesebb ékességeit pazarolták s melynek csodájára járt a világ. Lelküket büszkeség és öröm járják át. A jövendőbe látó Krisztus szemeiben azonban könynyek csillognak . . . A Krisztus, az erős Isten sir. Vajjon miért? . . Hazáját siratja. Látó szemei előtt megjelenik a város jövendő története. Látja pusztulását, a mikor a rómaiak erős serege lerombolja a büszke várost, hogy kő kövön nem marad; látja a tenger vért, a könnyeket és pusztulást, mely a megtérni nem akaró makacs nemzetséget fogja sujtani és keserüséggel emlékezik meg honfitársainak sorsáról:

„Jeruzsálem, Jeruzsálem, mely megölöd a prófétákat és megkövezed azokat, a kik hozzád küldetnek, hányszor akartam egybegyüjteni fiaidat, mint madár az ő fiait szárnyai alá és te nem akartad. Ime pusztán hagyatik nektek a ti házatok. (Lukács XIII. 34, 35.)

Vagyis: el fog pusztulni a szent város, az ősök imadsága és vére által megszentelt föld; nem leszen a zsidóknak szent városuk, nem lesz sziv, mely a nemzet szervezetét vérrel táplálja és a haza rögéhez köti.

Á. H.! Ezek a könnyek, melyek egy pusztulásnak eléje néző városért hulottak, megszentelték az emberi sziv egyik legmagasztosabb érzelmét: a hazaszeretetet. A Krisztus szemeiben csillogó könnyek drágakövei, koronája lettek a haza földjeért megdobbanó sziv keservének és örömének. S a mai szent napon, mikor nemzetünk nagy apostolának, Szent István királynak emléke előtt magyar szivünk a hódolat babérját, az emlékezés ciprus-ágát nyujtja át, oly ünnepet ülünk, midőn a hazaszeretetet, mint önálló keresztény erényt fölemeljük a szószék magaslatára, hogy innen magyar hazánk, magyar nemzetünk szeretetét, mint keresztény *kötelességet* hirdessük.

Te glóriával ékes nagy király, ki földi életedet utolsó lehelletedig ennek a drága magyar hazának szolgálatában élted át, kinek cselekedeteit a bölcs és igazságos Isten vetette itéletének mérlegére s jutalmazott meg a szentek dicsfényével, irgalmas szemmel tekints gyenge szolgádra, ihlesd ajkaimat, áldást könyörögvén a hatalmas Istennél, hogy példád után lelkesedjünk a hazát szóval, a sziv érzelmeivel s a kar erejével, cselekedeteinkkel szeretni.

Nekünk, keresztény magyaroknak a haza nem földrajzi fogalom, nem is éltet adó és éltet tápláló terület, mint méhnek a virág kelyhe. A haza nekünk egy szent valóság, a hova szivünk összes örömei, reményei, ábrándvilága, de keserüségei és könnyei is kötnek. A hol először mosoly gott ránk a napsugár, a hol bölcsőnk ringott, a hol gyermekkorunk himes szárnyu pillangóit kergettük, a hova a férfikor küzdelmei hivnak, a hol egykor örömmel keressük a sirt, melynek kelmény, rideg göröngyei közt édes, siri pihenésre lelünk — mely ápol s eltakar. A haza nekünk egy ezredéves történet. A küzdelem földje pár-

Papp Károly
selyem-müfestő és vegyészeti ruhatisztitó
Székesfehérvárott Városház-tér, 5. szám alatt. (Bejárat a Megyeház-utcáról.)
Mindennemü úri-, női-, gyermek- és egyen-ruhák menyasszonyi kelengyék, függönyök, vegárukat valamint ágynemü-toll tisztitását elvállalom. — Gyász esetekben a legrövidebb idő alatti kiszolgálást igérek. 2721 150—53

Mai lapunk 4 oldal.

00000506

Lakatos Frigyes szép beszédben az egyesülés fontosságát, *Chay* Antal pedig a munkások jogait fejtegette. Végül a gyülés megállapodott, hogy egy szükebbkörü bizottságot küld ki az egyesület alapszabálytervezetének megbeszélésére. A bizottság elnökévé *Posits* Mihály kanonokot választották meg, tagjai pedig részint a mesterekből és a fiatal papság egy-két tagjából, részint pedig a munkásokból állanak. A mozgalom ezen első stádiumában az épitő-munkásokból, a kőmivesekből és ácsokból és pedig az érettebb gondolkozásu, nagyrészt családos emberekből áll, de a kitüzött cél szerint valamennyi iparág munkásait magába ölelné. A Katholikus Legény-egylet uj helyisége a Távirda-utcában, melynek átalakitása serényen folyik s október hó közepére egy hatalmas nagy teremmel együtt teljesen készen fog állani a munkások befogadására, alkalmas helyiségül fog szolgálni a hazafias keresztény munkások mozgalma számára. A szervezet alapszabályai a már meglevő minták átvétele lesz csupán, a milyenek hazánkban is vannak már Budapesten, Pápán, Szombathelyen, Pécsett stb.

Őszintén örvendünk az eddigi eredménynek, a mely örömünkben — meg vagyunk győződve — osztozik velünk városunk minden józan gondolkozásu embere. Tulságosan vérmes reményeket nem táplálunk, de hisszük, hogy nem eredmény nélküli lesz a fáradozás.

UJDONSÁGOK.

— **Szentgyakorlatok.** A szfehérvári egyházmegye papsága, mint az előző években, ez idén is szent gyakorlatokat végez. Az ájtatosság vezetője Drebitka Ferenc jézustársasági atya Kalocsáról, ki a szent ferenciek templomában, illetőleg rendházban dr. Városy Gyula megyéspüspök és nagyszámu papság jelenlétében mondja szent beszédeit.

— **Halálozás.** Bohrer Julián zirci-rendi alperjel folyó hó 20-án, Zircen, 58 éves korában meghalt.

— **Kiállitás Veszprémben.** A „Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület" által rendezett gazdasági és ipari kiállitás f. hó 28-án fog megnyilni és szeptember hó 8-án zárul. Mint értesülünk, ezen kiállitás iránt országszerte óriási érdeklődés mutatkozik, a mit fokoz azon körülmény is, hogy azt Tallián földmivelésügyi miniszter személyesen fogja megnyitni. De különben is ez lesz a legnagyobb kiállitás, melyet eddig országunk vidéki városaiban rendeztek. Körülbelül 600 kiállitó jelentkezett eddig, rendkivül változatos kiállitási anyaggal. A kiállitás területe egy kis tündér város lesz, szebbnél-szebb csarnokokból. Így pld. a gróf Esterházyak által emelt csarnok, a közös erdészeti, borászati, halászati és iparcsarnokok oly művészi alkotások, hogy ezekhez hasonlót vidéki kiállitás még nem produkált. A kiállitással kapcsolatban f. hó 30-án tartatik Veszprémben az O. M. G. E., a Magyar Gazdaszövetség és Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület által rendezett Országos Agrár Kongresszus, majd szeptember 4-én a Dunántuli Iparos Kongresszus. A közlekedés előmozditása a rendes vonatokon kivül a kereskedelemügyi miniszter által engedélyezett vasuti motorkocsikkal történik, melyekkel minden irányból óránkint lehet majd — leszállitott dijakért — Veszprémbe jutni, mig idegen vendégek olcsó és jó elszállásolásáról a kiállitási idegenforgalmi iroda gondoskodik. A kiállitásnak megtekintését igen sok politikai és katonai notabilitás is kilátásba helyezte. Szóval Veszprémben olyan kiállitás nyilik meg folyó hó 28 án, melyet mindenkinek hasznos lesz megtekintenie.

— **Jóváhagyás.** A miniszter ma érkezett leiratában a barkóci Rosty Mária-féle alapitó levelet, amelyben nevezett örökhagyó 1894. márc. 3. kelt végrendeletében egy főgimnáziumi s egy főreáliskolai, jóviseletü, szorgalmas, róm. katholikus tanulónak jutalmazására 10000 koronát, illetőleg annak kamatait hagyományozta, f. hó 17-én jóváhagyta. Az alapitólevél szerint a mintegy 180—180 koronát kitevő ösztöndijjal jutalmazott tanulók az ösztöndijat mindaddig élvezik, amig az emlitett intézeteknek növendékei — ha szorgalmuk nem csökken, viseletük nem változik, s csakis a tanárikar előterjesztésére veszthetik el.

— **A vármegyei tisztviselők fizetésemelése.** Sok keserüséget okozott a várm. tisztviselők fizetésemelése tárgyában ma leérkezett min. rendelet. Mint értesülünk, a miniszter Szücs Jenő vaáli és Kovács Sándor moóri főszolgabirók, dr. Korniss Zoltán aljegyző, az árvaszéki aljegyző, 17 irnok és 5 tiszti szolga fizetésemelését nem hagyta jóvá. A két főszolgabirónak a magasabb fizetési osztályba leendő beosztását az októberi rendes közgyülés határozatától tette függővé, dr. Korniss Zoltánt pedig IX. 2. fokozatból a IX. 3.-ba helyezte, az árvaszéki jegyzői állást egy rangba helyezte a többi aljegyzői állással, (ahogy az alispán inditványozta), köztük a megválasztatás ideje határozza meg a rangsort, 17 irnok elesik a fizetés felemeléstől, csupán 7 jut bele a rangsorba, mert a vármegyének csak 7 rendszeresitett irnoki állása van, s végül csak a főispán és alispán tiszti szolgája kap fizetésemelést. A vérmes remények tehát alaposan megcsappantak.

— **Kántortanitóválasztás.** A vaáli rk. kántortanitói állásra az iskolaszék Németh János ottani osztálytanitót választotta meg.

— **Zeneiskola.** Tomm Béla hegedüművész, a budapesti orsz. m. kir. Zeneakadémián Hubay Jenő, a berlini zeneegyetemen Joachim mester volt tanitványa, zeneiskolájának V. évfolyamát szept. hó elsején megnyitja.

A növendékek az ének, zongora, hegedü, gordonka és cimbalom tanszakokon a budapesti orsz. m. kir. zeneakadémia tanterve szerint tanittatnak az első kezdettől a legmagasabb fokig.

Tandij az összes tanszakok osztályain *havi 10 korona.*

Az összes melléktárgyak tanitása *ingyenes.*

Beiratási *dij 4 korona.*

Felnőtteknek és műkedvelőknek kivánatra esteli tanfolyam

Magánórák megbeszélés szerint.

A beiratások augusztus hó 30-án kezdődnek minden nap d. e. 10—12, d. u. 2—4 óráig az intézet helyiségében, Lakatos u. 12 sz. I. em.

Bővebb felvilágositással szivesen szolgál Tomm Béla.

— **Értesités.** A helybeli államilag segélyezett községi polg. leányiskolában a tanulók felvétele f. é. szept. hó 1-től bezárólag szept. 3-ig tart. A beirás d. e. 8—12 óra között az intézet disztermében történik. A pót- és javitóvizsgálatok szept. hó 2-án, a felvételi vizsgálatok szept. hó 3-án d. u. 2 órakor lesznek. Székesfehérvár, 1904. augusztus hó. Az igazgatóság.

---

ducos Árpádtól napjainkig s a késő jövendőig. A A munka szinhelye, akár a harci bárd által kiontott vércseppek, akár az arc verejtéke szentelte meg hantjait. Szent István, Szent László, Nagy Lajos, Hollós Mátyás, Rákóczy dicsősége — a Muhi puszta, Várna, Mohács, Világos hős vértől pirosult gyászterei.

Királyunk az első magyar ember, a kinek nem csupán a törvény szellemében engedelmeskedünk, hanem mert fölkentje, apostola az Urnak. A mi hazánk a szent korona, mely az apostoli király homlokát érinti, a háromszinü nemzeti lóbogó, az apostoli kettős kereszt, a magyarok Nagyasszonyának pártfogása, Szent István ereklyéje, a körülötte hódoló nemzet: örömünk, dicsőségünk, boldogságunk — keservünk és gyászunk. Reménységünk és búbánatunk, a melyre büszkék vagyunk, mint Krisztus büszke volt a szent földre, s a melyért könnyeinket hullatjuk, mint Krisztus, s a melynek szolgálatában életünket töltjük el. A hazaszeretet nekünk nem ékes jelszavak zengése ünnepélyes alkalmakkor, a hazaszeretet nekünk az emberi kötelességek teljesitése a törvény szellemében, a meggyőződés — ismétlem — a sziv mélyén gyökerező meggyőződés legigazabb szava szerint.

Életelvek nélkül nem élhet az ember s én, mint vezérelvet hangoztatom, hogy a jó keresztény egyszersmind jó hazafi; s nem lehet jó keresztény az, a ki hazáját nem szereti.

De vajjon szabad-e ezt a két eszmét ily szoros kapcsolatban egymásba füznöm? Szabad-e emlitenem ezt mostanság, a mikor e vajudó kor uj eszméknek, uj világalakulásnak töri az utját, a mikor kiméletlen ridegséggel rombol szét minden korlátot, mely a multat juttatja eszébe, megbontja a jelen alapjait, hogy a mult romjain állva hiu kérkedéssel egy káprázatos jövendő lidércfényével ámitson. Szabad-e nekem ezekkel szemben a kereszténység tartalmát, eszméit, mint a jövendő boldogulásának biztos alapját föltüntetnem.

Kilencszáz esztendő történetét hivom fel tanunak, azt a kilencszázesztendőt, melyben hazánk állandóan keresztségnek vallotta magát. Mi volt kilencszáz évvel ezelőtt nemzetünk? futó homok. Szent István a kereszténység szelleme, erdeje által kötötte le a hármas halom s a négy folyó határai közé. Tűz volt, mely égetett, de nem terjesztett áldó meleget. Vihar volt, mely rombolt, de nem hatott üditőleg. Árviz volt, mely fákat csavart ki tövestől, de nem termékenyitett. Nevét rettegték s megejtésére törtek. Szent István bölcsesége kötötte le, változtatta át mindezen erőt hasznossá, termékenyitővé. Békét hozott, hogy a béke nyomán áldás teremjen. Tartalmat adott e nemzetnek, a polgáriasodás alapját teremtette meg, oly alapot, melyen hosszu századok épülete emelkedett magasra, mely erőt adott neki, hogy kiheverje a tatárjárás, a törökpusztitás viharait.

Igy volt ez a multban. S vajjon igy van-e a jelenben?

Nem áltatjuk magunkat, hanem nyiltan bevalljuk, hogy az utolsó néhány évtized alatt hazánk elhagyta a régi ösvényt, s a pogányság felé vette utját. A kilencszáz év óta a dicsőség fényében ragyogó kereszt nem ékiti többé a hivatalos Magyarország homlokát.

Ki mondja, hogy nem a boldogulás utját keresi nemzetünk? Boldogulni akar, midőn azokhoz csatlakozik, kik száz és ezer utat-módot kémlelnek, mely szerintük a boldogulás felé vezet, csak egyet nem akarnak: a kereszténység által elérendő jobblétet.

Nem csodálom. Hiszen nem volt század, mely annyi eszmét kapott volna elődjétől, mint a mostani. A haladásnak széditőbb magaslatára egyik sem emelkedett inkább, mint a mult század s annak ifju neveltje, a jelen. Az egyes ember vágyait egyik sem elégitette ki inkább, mint a jelenkor és saját nagyságán, tudásán egyik sem álmélkodhatott inkább, mint a jelen. Ki csodálja, ha mámorossá lett tőle? S mégis nincs kor, mely

Szlanyinka Ferenc
férfiszabó
Székesfehérvárott, Szent-Imre-utca I. szám.
2730 156—54
Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat a legfinomabb **tavaszi** és **nyári** angol és hazai szövetekből. Vállalkozom mindennemü **úri-, egyen-** és **papi-ruhák** legjutányosabb ár melletti, korrekt és gyors elkészitésére. — Vidékre próba nélkül.

00000507

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál,** úgymint **idült bronchitis, szamárhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánltatik.
Emeli az **étvágyat** és a **testsulyt,** eltávolitja a **köhögést** és a **köpetet** és megszünteti az **éjjeli izzadást.** — Kellemes szaga és jó ize miatt a **gyermekek is szeretik.** A gyógyszertárakban üvegenkint **4** koronáért kapható. — **Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva:**
2795 **F. Hoffmann-La Roche & Co.** vegyészeti gyár **Basel** (Svájcz.) 52—7

— **Csendélet.** Pécsett az utóbbi időben vidám mulatók nagyon sokszor vétettek az éjjeli csend ellen, miért is a rendőrfőkapitány szigoru rendeletet bocsátott ki, hogy éjjel tilos az utcán énekelni, lármázni.

A rendőrök persze szigoruan megfogadták a parancsot.

A napokban dalos-verseny volt Pécsett és sok vidéki megfordult a városban. Egy fehérvári kedélyes társaság vigan dudorászva vonult végig a főutcán a csillagos éj ezüstös fényében.

Egyszerre csak előttük terem egy rendőr.

— Hát hallják-e az urak. Ne zöngedezzenek éjnek éjaszakáján, mer hogy tilos! Megtiltotta a főkapitány ur.

— Melyik főkapitány ur? — incselkedett a rend buzgó őrével az egyik énekes.

— Melyik? Hát a pécsi főkapitány ur!

— A pécsi főkapitány? — csattant fel erre, na hallja barátom, az nekünk nem parancsol, mert mink fehérváriak vagyunk.

— Fehérvár szabad királyi városában kiki annyit ordit, a mennyire a gégája, meg a kedve engedi. Gyüjjék csak el mihozzánk egy-két éjjelre, tudom, nem alszik egy szikrát se, még ha főkapitány, vagy alkapitány is az ur.

— Uuugy? No a mán más! — felelé erre megnyugodva a rendőr. De hát azért mégis csak csöndesebben legyenek az urak, ha a röndért nem is, legalább éñ értem, mert elcsapnak, aztán mehetek arra, a merre a bors terem.

— No hát szerencséje magának tisztölt röndér ur — felelt nekijuhászkodva a jókedvü fehérvári. Hát csöndesebben leszünk, nem ugyan a rõndért, hanem magáért. Hanem gyüjjön el Fehérvárra röndérnek, ott majd megtanulja, hogy mi az: szabad polgárnak lenni.

— **Akinek Szent István napja nem ünnep.** Polgárdiról irják: Sz. Molnár István itteni lakos, amig a község összes lakossága sietett a templomba, hogy első, szent királyunk dicső emlékét megünnepelje, még a csendőrök felszólitására sem akarta cséplőgépjével a munkát abbanhagyni. Emiatt feljelentették a járásbiróságnál, ahol bizonyára megkapja méltó büntetését.

— **Betörés.** Egy viharos multu betörő került hurokra ma reggel. Poltatschek Fülöpnek hivják. Valamikor szabósegéd — lehetett; de a legutóbbi 8 esztendőnek legnagyobb részét fegyházban töltötte. Nemrég szabadult ki 2 évig tartó fogságából. A fegyház azonban — ugy látszik — nem büntetés számára, mert ujra érdemet szerzett reá. A mult éjjel 2 óra tájban az őrjárat a Szőgyény-Marich-utcából jövő zajra lett figyelmessé, arra felé tartott. Mikor Ungvári Béla órásüzletéhez értek, az ajtót feltörve találták a rendőrök. A betörő azonban már megugrott. Ámde nem menekülhetett el; még a délelőtt folyamán elfogták. Tettét bevallotta. Elmondotta, hogy munkájában léptek zaja zavarta meg s mindössze néhány órát vehetett magához. Betörő szerszámait elhajigálta. Valószinüleg még ma átkisérik az ügyészség börtönébe.

— **Friss Ujságok a bukás szélén.** Nemrégiben már megirtuk azt az undok szerepet, a mit Fenyő Sándor a sajtóban játszott. Mint az Egyetértés ura és parancsolója — a Kossuth név nimbusza alatt — elevenek és holtak felett itélkezett. A közvelemény sujtó szava lehetetlenné tette további erkölcsbiráskodását, majd pedig a törvény ereje szabaditotta meg tőle a társadalom testét — mint egy rákfenétől. Az anyagi kapcsok azonban még mindig gátolják magát az Egyetértést is abban, hogy „főszerkesztőjének" undorító ügyében az igazat megmondja. Nagyobb baj volt azonban, hogy az ugynevezett Friss Ujságok, amelyek már eddig oly mérhetetlen pusztitást vittek végbe a nép erkölcseiben, még mindig Fenyő Sándor fegyverei maradtak. Azonban közeledik a vég: Székely Viktor, akit a krajcáros ujságok révén oly csunyán megcsalt, többrendbeli bünvádi feljelentést tett Fenyő ellen, amelyeknek valószinüleg az lesz a végük, hogy az erkölcsgyalázó vadállat, mint a Friss Ujságok ura is elveszti a talajt a lába alól. A Győri Friss Ujság — mint értesülünk — már elpusztult a föld szinéről. Most — reméljük — a többire kerül a sor. Ennek a szele fujdogál a Székesfehérvári Friss Ujság hasábjain is, ahol a nem létező „Magyar Ujságkiadó Részvény-Társaság" figyelmeztet tisztelt elárusitóit, hogy ne üljenek fel Székely Viktor nevü lapkiadó hamis híreszteléseinek, és csak továbbra is küldjék be a pénzeket a szokott helyre, nehogy kétszer kelljen megfizetniök. A törvényes lépéseket különben megtették. — No igen! Székely Viktor — akit Fenyő annyira becsapott — a bünvádi feljelentések mellett zárt is kért Fenyő lapjaira. Ami valószinüleg be is következik. S igy a Budapesten, Gleitsmann E. T. cég festékével nyomatott Székesfehérvári Friss Ujság nem irhatja többé az erkölcsi hiénáról, hogy az egész dolog csak felfujt „semmiség", amely „szóra sem érdemes" s nem hallgathatja el Fenyő ur hitványságait, mert eléri a méltó vég.

— **Lemondás.** Gallé Pál csákvári községi és urad. állatorvos mindkét állásáról lemondott.

— **Véres verekedés.** Zsidek István és Kökény István magyaralmási legények a korcsmában összeverekedtek, aminek az lett a vége, hogy Zsidek zsebkésével ellenfelét alaposan összeszurkálta. Tettéért a törvényszék fogja felelősségre vonni.

— **Álom és valóság.** Édes álmai voltak Takács István velencei gazdának, aki a Bpesten bevásárolt holmit egy bugyorba kötve a feje alá tette a martonvásári erdőszélén, és úgy aludt el. Csakhogy az édes álomból szomoru valóságra ébredt: ellopták a bugyrát a feje alól. A martonvásári csendőröknek azonban sikerült a tolvajokat Nyék-Pettenden Majerovics Pinkász, Kaufer Sándor és Somogyi Lajos nevü csavargók személyében kézrekeriteni, akik azonban a holmit már eladták Fekó Istvánnénak. Valamennyit feljelentették a járásbiróságnak.

— **Névmagyarositás.** Wolkenstein Dori székesfehérvári illetőségü, bpesti lakos vezetéknevét *Vajdára* változtatta.

— **Riadalom.** Nagy riadalmat okozott tegnap reggel a tüzoltók kivonulása. A harangok nem kongtak; de hogy valahol tüz van, azt mindenki tudta. A riadalmat fokozta, hogy az éjszaki szél erősen süvöltött. Szerencsére, a baj mindössze abból állott, hogy Mikó János Sörpince-utca 8 sz. alatti lakos házának kéménye kigyuladt.

---

tátongóbb ellentéteket mutatna, mint a jelen. Inog benne minden, mint a viharverte hajó fedélzetén.

Keressük a boldogságot. Óriási áldozatok árán gyógyitgatjuk a társadalom sebeit. Ispotályokat épitünk, szegényházakat, menhelyeket, olvasó termeket a nép számára, rohamos számban emelkednek az őrültek házai. S bámulva látjuk, hogy tengerből merjük a vizet s bármint feszitse meg korunk izmait a kultura fejlesztésében, a humanizmus jótevésében, még arra sem képes, hogy az elégedetlen tömeget hálára kötelezze önmaga iránt, annál kevésbbé arra, hogy boldoggá tegye azt. Akár Néró császár, a ki tengervért ontott s dús lakomákat rendezett a dologtalanok kegyeinek megnyerésére s uralma csak pár évig tartott. Az a nép fosztotta meg tőle, melynek kedvét kereste.

S miért nem leljük meg az igazi boldogságot?

Mert olyat kérünk a földtől, a mit az meg nem adhat, a mije nincs: a szív békéjét, a lélek igaz nyugalmát.

A kereszténység nemzeteket nevelő, országokat fentartó hatását lehetetlen letagadnunk. A mi jó és nemes van korunkban az a kereszténységben birja gyökerét. Az irgalmas szamaritanust utánozza korunk, de rideg lélekkel, hitetlen, pogány szivvel. Egyik kezével csillapitani, békiteni akar, a másikkal kifoszt és dühre ingerel. A lelket kifosztja hitéből, megnyugvásából. Talán alakoskodva mondja: nekem semmi közöm a népek hitéhez, legyen az magánügy s kizárja a saját hatáskörébol, megneheziti, vagy a saját szellemében működők által lerombolja azt. S mit ad helyette? A műveltség külső mázát, mely még a művelt ember lelkét sem tudja betölteni és azt megtisztitani. Annál kevésbbé a tömegét.

S csodálkozunk rajta, mikor egy földetrázó vihar előszele zúg körülöttünk. A trónok alá aknákat ásnak, egy-egy bomba robbanása intonációja, előjátéka egy rettenetes felforgatásnak. A hatalom, a tekintély üres papirsárkánynak tetszik a tömeg előtt s halljuk a dübörgést, halljuk a szenvedélyek lázában felizgult tömeg rekedt orditását, mely szivében megesküdött, hogy ezt a korhadt társadalmat el fogja pusztitani. Egyelőre még azt kiáltja: tiéd a hatalom, enyém az erő, de utána dörgi: a kié az erő, azé legyen a hatalom is.

S ha a nagy tömeg ily szomoru képet nyujt, vajjon milyen az egyes ember lelkiállapota? Az élet próbája a halál. Láttam haldokolni sokakat, a kiket a földi élet elhalmozott minden földi jóval, kényelemmel, sőt szeretettel is és szánakozva láttam a rettegést, melyet a nagy Ismeretlen előtt érzett, az Isten előtt, a kiről megfeledkezett, de a kit meg kell ismernie minden akarata ellenére. S láttam a szalmán gyötrődő, szegény ihletett arcát, a ki látó szemeivel megnyugvással tekintett Ura és szenvedéseitől Megváltója felé, a kiről imádságos ajkai soha meg nem feledkeztek s a Kit ha valaha elhagyott is, könnyekkel szemében visszatért hozzá s a Kiben a boldogságnak kimondhatatlan tengerére talált.

Vissza a kereszténységhez! A kereszténység nem csupán a hit dolga, nem csupán a sziv megnyugvása, egy ismeretlen jövendő boldogságába vetett remény. A kereszténység élő valóság. Boldogsága az egyes embereknek itt a földön, kibékitője minden bajával, bánatával, sorsának minden ostromával. Szabályozója a nagy tömegnek, a társadalomnak, mely szükségét fogja érezni, mikor szomoru tapasztalatok utján meggyőződik róla, hogy tekintély nélkül nincs együttélés, nincs szabadság, csak anarkia s hogy az engedelmesség kötelessége legfőbb törvénykönyve a társadalomnak. Mindezt azonban nem a gyarló emberre, hanem a halhatatlan, örök Istenre, Biránkra, Jutalmazónkra vagy Büntetőnkre tekintve érhetjük csak el.

A mi meggyőződésünk egyszersmind programmunk. Ne csodálja senki, ha X. Pius korszakalkotó mondása: Renovare in Christo omnia mindnyájunk szivébe nyilal. Megujitani mindent Krisztusban, Krisztus szive szerint. Ne csodálja senki, ha mi a hazafiságot a kereszténység szellemében s a keresztény elveken épitve fogjuk fel

Legelegánsabb cipők készülnek **Csúcs István** kitünő hirnevü cipész műhelyében. Pompás választékot tartok mindennemü lábbeliekből, melyeknek kitünő minőségeért felelősséget vállalok. Leghirnevesebb angol cipőkrémek és cipőfénymázak. **Raktár Székesfehérvár, Nádor-utca (Eisenbart órás mellett.)**
2729 52—17

00000508

— **A pénzhamisitó.** Lapunk legutóbbi számában már megirtuk, hogy mult pénteken hány kereskedőt becsapott az a gazember, aki oly ügyesen adta az „előkelő"-t. A manipuláció körülményei most már mind világosabbakká lesznek. Egy ujabb tizkoronás is előkerült. Simon Sándor rendőrkapitány talált egyet az Elite kávéház főpincérjénél, aki annak eredetére azt vallotta, hogy Steiner helybeli droguéristától kapta. Állitását azzal igazolta, hogy a hamis pénz a bankók között tárcájában a legfelső volt. Különben tanukra is hivatkozott. Jellemző, hogy a becsapottak egy része, ahelyett, hogy — amikor a pénz hamis voltát észrevették, — a rendőrségre mentek volna, siettek túladni rajta. Igy tett Schwarcz Márkus felesége is, a szomszédos Lövingernél sózta el; csakhogy vissza kellett váltania. Fröschl Franciska pedig a nagytőzsdében értékesitette. Ámde mikor itt hamis voltát fölismerték, azonnal az Osztrák Magyar Bankba küldték. Az is érdekes, hogy még a kereskedők sem ismerik eléggé a pénzt: amig az Osztrák Magyar Bankban el nem mondták a hibáit a hamis bankóknak, az elütő szine dacára is csak sejtették hamis voltát.

— **A magáról megfeledkezett öreg.** Lébényi Palkovics András — ugy mondják — jóindulatu ember, Szent István-napján mégis megfeledkezett magáról. Hibáját növeli, hogy ezt éppen a templomban cselekedte. Mielőtt a körmenet megindult volna, beült az egyik padba. Mivel azonban azt a helyet a katonatisztek számára jelölték ki erre az alkalomra, az egyik rendőr tisztességes hangon kérte, hogy szálljon ki. Az öreg — ugy látszik — azt hitte, hogy az ő 71 évét sem tekintik semmibe s ahelyett, hogy másik padba ült volna, dühösen visszafeleselt a rendőröknek s oly hangosan kiabált, hogy mindenkinek a megbotránkozását fölkeltette. Később mégis meggondolta a dolgot, kiment a templomból. A templomon kivül azonban — minthogy önként nem ment — két rendőr karon fogta, és a kapitányságra kisérte, ahol az esetről jegyzőkönyvet vettek fel; őt pedig azzal bocsájtották el, hogy vallás elleni kihágás miatt feljelentik a biróságnál. Azt hisszük, azóta már megbánta az öreg a dolgot, mert megértette, hogy — ha valahol, ugy a kath. templomokban nincs különbség a paraszt és ur között, ha hazafias jellegü ünnepeken helyet tartanak fenn a hatóságok számára, az csupán célszerüségből történik s nem zsarnokoskodásokból.

— **A várm. árvaház igazgató tanácsa** szombaton d. e. 8 órakor a vármegyeházán ülést tart.

— **Feketeszakállas idegen.** Kedden délután a Kuntler-féle korcsmába egy feketeszakállas idegen állitott be, és pálinkát rendelt. Nem igen beszélt, mert csak németül tudott, hanem annál szorgalmasabban iszogatott. A korcsmáros e közben kiment a szőlőbe; nem sokkal később a feketeszakállas idegen fizetett, és illedelmes köszönés után eltávozott. Mikor Kuntler hazajött, s a pénzesfiókból néhány koronát akart magához venni, megdöbbenve tapasztalta, hogy 160 korona hiányzik onnan. Mindjárt sejteni kezdték a valót, mert Kuntlernének eszébe jutott, hogy a feketeszakállas idegent néhány percre magára hagyta. A rendőrségre siettek. Megindult a nyomozás. Sikerült is hamarosan nyomra akadni: a tolvaj Keresztes felé vette utját. Kovács Lajos rendőrbiztos két rendőrrel és a károsulttal kocsira ült, és éjjeli 12 órakor Schmidt vendéglősnél meg is találták Keresztesen a most már „előkelő idegen"-t. Nem valami kellemesen volt meglepetve, amikor édes álmából fölkelteték. Eleinte mit sem akart tudni a dologról; de később — mikor 90 koronát megtaláltak nála — bevallotta tettét azzal, hogy a többin már ruhát vett. A pénzt azalatt lopta el, mig Kuntlerné künn járt. Keresztesről visszahozták. Tegnap reggel hallgatták ki a kapitányságon. Csakhogy most meg mindent tagadott. Azt mondotta, hogy ő Fischer János bajorországi kereskedő, a pénzt Fiumében, Triesztben és Pólában igaz uton szerezte. — Ámde nem sok hitelre találtak szavai, mert hát Németországban is megbüntették már egynéhányszor hasonló stikliért, aztán meg minden ellene bizonyitott. Átkisérték a vizsgálóbiróhoz.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Kárörvendő. Sajnáljuk, hogy nem irta ki a nevét, hogy legalább szemébe néznénk azokért, a miket bősz levelében ránk olvasni igyekezett. Szinte láttuk, mily vigyorogva irta ön sorait: „ime ilyenek a néppárti vezérek." Már t. i. hogy ilyen lett volna Ivánkovics, Rozsnyó sequestrum alá jutott püspöke. Legyen nyugodt, kis hamis, Ivánkovics ur épen ugy nem volt néppárti, a mint ön — hisszük — nem az. A jó ur tizenhárom próbás kormánypárti ember volt, a ki tüskön-bokron keresztül követte Tiszát, Bánffyt stb. Mint ilyet akarták megjutalmazni kormánypárti érzelmeiért egy püspökség jövedelmével. Ne higyje, hogy az igazi katholikusok

---

s jelszóul kivánjuk, hogy csak a kereszténység szellemében lehetünk jó hazafiak. Nem egyszer vágták szemünkbe a hazafiatlanság vádját, az uj szellem nem egyszer akart stigmatizálni bennünket a 900 esztendős kereszténységhez való ragaszkodásunkért. De bátran emeljük fel fejünket, bátran bontjuk ki lobogónkat, hogy mi hazafiságot tanulni nem fogunk senkitől. Nem azért, mert tanulni nem akarunk, hanem mert a mi hazfiságunk 900 esztendőn keresztül állotta ki a tűzpróbát. Mi nem szégyenkezünk és nincs okunk szégyenkezni Szent István király alkotásán. És ha keresztény szellemben akarunk magyarok lenni, csak annak a nagy királynak példáját követjük, a ki 900 esztendő vérzivatarai közt biztosan megálló erős alapot teremtett a magyar fajhak s nyugodt lélekkel lépünk egykor az örök Biró elé, ki földi sáfárkodásunkat isteni igazságossága szerint fogja megitélni.

Az évek és az évszázadok elrobognak fejünk felett. A ki ma nagynak látszik, a ki előtt talán százak és milliók gyujtják meg a hódolat tömjénét, holnap tán semmiségbe vész. A mi ma korszakalkotónak tünik fel, arra holnap hollószárnyait boritja a zordon enyészet. Csak az igazi nagyságnak, csak a valóban jelesnek emlékén nincs hatalma a mulandóságnak. Szent István nevét áldva emliti a magyar nemzet mindaddig, mig alkotása: a magyar haza él. Az ő neve a mi örömünk, büszkeségünk és dicsőségünk. Ez ős királyi város lakossága diadallal, büszkeséggel, áitatos ének zengése közt hordozta falai közt drága ereklyéjét, az ő nagyságának, a mi tiszteletünknek zálogát. Búsan zengett az ének:

A hol vagy magyarok tündöklő csillaga
Hol vagy István király. Téged magyar kiván
Gyászos öltözetben teelőtted sirván.

Látjuk tündöklő nagyságodat s a gyászba borult jelent, mely minden nagysága mellett is eléggé törpe lett arra, hogy a te nagy szellemed örök időkre szóló alkotását megrontsa, kicsivé tegye. S mintha az Isten karja sujtana. Csak egy-két évtizede igyekezett kiszabaditani magát a te őrködő szellemed a te irányod alól s ime! búval harmatoznak szomoru mezei s nem szünnek iszonyu sirástól szemei. A magyar faj lábai alól készül kisiklani a talaj. Idegenek veszik kezükbe, birtokukba a nagyok késő unokáinak örökét, az annyi könnyel, annyi vérrel öntözött drága magyar földet. A gazda nem ismeri többé honát, átkos ellentétek örvényei szakitják szét az egyetértést, melyre épen a veszély idején oly égető volna a szükség. Kábulva, veszedelmünket nem ismerve tévelygünk a romlás örvénye körül s talán azt se értjük, mikor a magyar föld ezeréves lakója a magyar nép az Istenmegtagadása mellett hazáját sem szereti többé s a nemzetköziség karjaiba omlik az a magyar, mely büszke volt a hazáért kiontott vére cseppjeire, apáira, kik hősi halált a hazáért halhattak.

A jobbágyság idején hivek tudtak lenni hazájukhoz, a hősök hőseit nevelték a haza védelmére; a törökvilág hadverő népe; Rákóczy legendás kurucai, a negyvennyolcas hősök a Máriás lobogó alatt rohantak csatára, harcba, háboruba, hirvirágot szedni koszoruba. Ma a fölvilágosultság és szabadság századában szomoru csapatok bucsukönnyei jelölik, hogy százezreket örökre elvesztettünk ennek a hazának.

Nagy királyunk! István király a régi szellemet, a kereszténység szellemét esd le nekünk az égből, hogy a te szellemedet kövessük s ne hulljon szét mint oldott kéve nemzetünk, hanem az ujabb évezred küszöbén jövendő boldogulásunk biztos ösvényre léphessen. Amen!

örültek neki és örömmel fogadták. Eilenkezőleg! Rómában is elkövettek mindent, hogy kineveztetését megakadályozzák. De hát Wlasics miniszter ur addig erőszakoskodott, addig okvetetlenkedett, a mig a kinevezést keresztülforszirozta. Most aztán huzkodhatja a szépen göndörödő hajfürtjeit. A liberális lapok (talán annyira élesen látó ön is van, hogy látja, kik irják őket) módnélküli megelégedessel fogadták a kinevezést. Sürün gyujtogatták a tömjénfüstöt és tele tüdővel trombitálták, hogy ime a kath. egyház egy derék kiválósággal gyarapodott, a ki nemcsak vallásos, de hazafias is. (Mindezt ők itélik meg.) S most, midőn rövid hat év multán — állitólag — másfél milliónyi adósság csinálásának és fél millió jövedelem (tehát hat év alatt két millió korona összeg) elköltésének zárgondnokság lett a vége: egyértelmüleg hullatják könnyeiket, részletesen leirják a mentő okokat, hogy szegény Ivankovics miért jutott ily szomoru sorsra. Siratja a Magyar Szó, a Magyar Hirlap, a Budapesti Napló s a többi kétballábu honfiak által szerkesztett papiros. Ha egyéb nem, ez a körülmény önt is felvilágosithatta volna, hogy itt nem néppárti ember szerencsétlenségéről van szó. No hiszen másként trombitálnának, sőt fel is héberednének a t. laptársak akkor és felelőssé tennének érette a római pápától kezdve le az utolsó káplánocskáig mindenkit.

Egyébként a legnagyobb bajunk nekünk a kath. autonomia hiányában van. Ha a kath. hivők seregéből választott hithű bizottság jelölné ki a püspököket s nem a miniszter, a ki lehet szabadkőmives, de mindenesetre ultraliberális (mert pl. Bánffynak, Tiszának stb. a gyomra mást nem vett be) akkor bizonyára nem történnék az, hogy sokszor olyan embereket erőszakolnak keresztül a püspöki székre, a kikre a hivők serege gondolt legkevésbbé. Hanem igyekeznének jólelkü, igazán Krisztus szive szerint való egyházi férfiakra bizni a főpásztor nehéz s Isten és emberek sulyos felelősséggel biró teendőit. Ilyeneket a miniszterek csak akkor veszik észre, ha már érdemeik és kiválóságaik elől sehogysem sikerül szemet hunyni.

Tárnok. Igen.

Egy tanuló felvétetik
Knazovitzky Béla
férfi-divat- és rövidáru-üzletében.
2817 6—3

5 koronáért
küldök 4½ kilo (kb. 50 db) kevéssé megsérült finom enyhe **pipere-szappant** rózsa, liliom tej, orgona, ibolya, rezeda, jászmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva utánvéttel küldi: **Scheffer D. Sándor**, Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.
2800 20—5

KNAZOVITZKY ELEMÉR
vas-, szerszám- és konyhaberendezések üzlete
SZÉKESFEHÉRVÁR,
a „Magyar Király" szálloda átellenében.
TELEFON: 149. sz.
A legolcsóbb árakban,
szolid kiszolgálás mellett kaphatók
az összes
vasáru-cikkek.
2812 30—7

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

00000509